

A hypertonia és nephrologia folyóirat története. I.*

History of the hungarian journal of Hypertension and Nephrology I.

Alföldi Sándor¹, Radó János, Reusz György²

¹Főv. Szt. Imre Kórház, Budapest,

²Semmelweis Egyetem, 1. Sz. Gyermekklinika, Budapest

HYPERTONIA ÉS NEPHROLOGIA 2009; 13 (2):94-95.

A Hypertonia és Nephrologia folyóirat hivatalos lap, két magyar orvostudományi társaság, a *Magyar Hypertonia Társaság* (MHT) és a *Magyar Nephrologiai Társaság* (MANET) orgánuma. 1997-ben alapították, a jelenlegi számok már a 13. évfolyam részét képezik. Tudományos és továbbképző közleményeket, ajánlásokat, szakmai információkat, kongresszusi beszámolókat, pályázati hirdeményeket és egyéb híreket közöl. Egyebek mellett, a tudományos fokozatot szerzettekéről személyi és tudományos tájékoztatót is ad. Szabályos időközökben, kéthavonként jelenik meg, olykor színes képanyaggal. A tagdíjat fizető társasági tagok és a nagyobb könyvtárak térítésmentesen jutnak hozzá. Legújában, még a nyomdai megjelenés előtt, az interneten – ugyancsak térítésmentesen – online is olvasható. Impakt faktora nincs, és nem szerepel a hazai kiemelten minősített orvostudományi szakmai folyóiratok között sem. Mégis a Hypertonia és Nephrologiában megjelent anyagokra való hivatkozás gyakran szerepel a különböző orvosi szakmák képviselőinek magyar nyelvű publikációiban, mindezekelőtt azokban melyeket a doktori iskolák hallgatói írnak és főként a PhD-s tézisekben. A Lap tehát az oktatásban és mondhatni, hogy még a hazai orvostudományi közéletben is bizonyos vonatkozásokban központi szerepet tölt be. Mindezért az olvasói kör viszonylag szélesnek mondható,

túl a MANET kb. 400-as és a MHT 1700-at megközelítő taglétszámán, mintegy 1000 oktató háziiorvoshoz is eljut. A Lap ezen szerepe már a megindításakor nyilvánvaló volt, már említettük, hogy a Hypertonia és Nephrologia már indulásakor is hézagpótló szerepet töltött be, és az idők folyamán tovább fokozódott ismertsége és olvasottsága.

A Hypertonia és Nephrologia folyóirat arculatát a lap alapítói; *Farsang Csaba* és *Alföldi Sándor*, az első felelős szerkesztő *Polyák József* és a kiadó *Gál Tibor* határozták meg. 1999 óta *Alföldi Sándor* a felelős szerkesztő, *Radó János* a főszerkesztő, *Reusz György*, illetve *Pécsváradai Zsolt* társszerkesztők. A szerkesztőbizottság alapító elnökei *Farsang Csaba* és *Nagy Judit*, a jelenlegi társelnökök *De Châtel Rudolf* és *Túri Sándor*.

Nemzetközi Szerkesztő Bizottság [*Ganten* (Berlin), *Hercz* (Toronto), *Julius* (Ann Arbor), *Kovács* (Bratislava) *Mancia* (Milano) *Reid* (Glasgow), *Ruilope* (Madrid) néhai *Vas* (Toronto) *van Zwieten* (Amsterdam)] is támogatja a szerkesztők munkáját.

A folyóirat célkitűzéseit úgy fogalmaztuk meg, hogy az elnevezésnek megfelelő témakörökben széles alapon közöl elméleti és klinikai közleményeket. Előnyben részesülnek azonban azok a munkák, melyek a betegek gyógyítására, illetve jelentős, új eredmények közlésére vonatkoznak. A nem-

Levelezési cím:

Prof. Dr. Radó János
1065 Budapest, Hajós utca 25.

zetközi tudományos együttműködés fejlesztése érdekében a Lap angol nyelvű cikkeket is közöl. Így került sor a hazai tudományos közélettel kapcsolatos tartó világszerte ismert tudományos kutatók (*Odendaal*, Dél-Afrika, *Satlin*, New York, USA, *Bayliss*, Georgetown, USA, *Luft*, Berlin, Németország, *Karet*, Cambridge, Anglia, *Feehalby*, Leicester, Anglia) összefoglaló közleményeinek eredetiben való közlésére.

A Hypertonia és Nephrologia a Semmelweis Egyetem Doktori Iskolája által ajánlott folyóirat. Visszamenőlegesen elektronizált és – néhány korai szám kivételével – a teljes anyag olvasható! Érdemesnek látszott néhány adat beiktatásával egy kissé statisztikailag is jellemezni a folyóiratot. Mégpedig azon évek áttekintésével, amikor az anyag visszamenőlegesen elektronizáltsága teljes volt. Így a 2002 január 1. és 2008 szeptember 30. közötti időszakot vettük figyelembe, ami gyakorlatilag (egy negyedév híján) 7 évnek felel meg. Hét év alatt összesen 45 lapszám jelent meg, ami évi 6,4 számnak felel meg, tehát megközelítőleg kéthavi megjelenésnek. A 45 lapszámból 28 rendes folyóiratszám volt, míg 17 ún. különszám, vagyis szupplementum.

* A „MHT 2008 Évkönyv”-be (Főszerkesztő: Dr. Kiss István) írt részlet.

Utóbbi a szakajtóban e kifejezés számára elkülönített formát követve, tehát rövidebb, mint a rendes szám, és különleges publikációkat tartalmaz, szakmai ajánlásokat, klinikai farmakológiai vizsgálatokat és tájékoztatókat, tudományos gyors híreket stb. A folyóirat tartalma tehát 62%-ban rendes számokban jelent meg.

Hét év alatt összesen 45 lapszámban 209 cikket közölt a folyóirat, számonként átlagosan 4,6 cikket. Figyelembe kell vennünk, hogy a rendes számokban ennél több, a szupplementumokban ennél kevesebb cikk volt. Azt is meg kell, hogy említsük, hogy a cikkek közlése csak az ún. összefoglaló közleményeket és a témákat mélyrehatóan, széleskörű elemzéssel tárgyaló közleményeket (az angolszász szakirodalomban „full paper” és amelyeket a továbbiakban „egyéb közlemények”-ként sorolunk fel) vettük be, a rövid publikációkat, leveleket, kongresszusi beszámolókat stb. nem). A 209 cikkből 151 összefoglaló közlemény (72,2 %) 58 egyéb közlemény (27,8 %) volt. *Megállapítható, hogy folyóiratunkban a publikációk zöme továbbképző, oktató jellegű összefoglaló közlemény és sokkal kevesebb helyet foglalnak el a részletekbe menő*

eredeti kutatások. Érdekes, hogy míg az összefoglaló közleményekben kb. egyenlő mértékben oszlanak meg a hypertonológiai és nephrológiai témák (151-ből 77 hypertonológiai és 74 nephrológiai), az 58 egyéb közleményből csak 15 hypertonológiai, 43 nephrológiai körű. *Felmerül annak lehetősége, hogy az eredeti nephrológiai kutatások száma talán nagyobb, mint a hypertonológiaié.* Ezzel szemben a 17 szupplementumban helyet foglaló 51 cikkből 47 összefoglaló közlemény (92,2%), de itt 35 cikkel a hypertonológia dominál (74,5%), míg a nephrológiára csupán 12 publikáció (25,5%) jut.

A Lap 28 rendes számában összesen 158 cikk jelent meg, 5,64 cikk számonként. Ebből összefoglaló közlemény 104 volt (65,8%), míg egyéb közlemény 54 (34,2%). Figyelemreméltó, hogy a nephrológia és hypertonológia aránya mind az összefoglaló közleményekben (62:42, azaz 59,6%:40,4%), mind az egyéb közleményekben (38:16, azaz 70,3%:29,6%) volt, ami tehát a nephrológiának kedvezett. *Úgy látszik, hogy a rendes számokban lévő anyagot inkább a nephrológia, míg a szupplementumokban lévőket inkább a*

hypertonológia dominálja, de a sokéves áttekintésben a teljes anyagban egyenlő megoszlás lelhető fel.

Hypertonia és Nephrologia folyóiratnak hazai körökben széleskörű iratnaksága van. Eredményesen szolgálja a PhD-képzést, a doktoranduszok kutatási eredményeinek tág teret biztosít, közli az eredményesen szerepelt jeleket fényképét, életrajzát és téziseit. Tudományos vitákra ösztönöz, szabad levelezési rovatot tart fenn. Nyitott minden szellemi megnyilvánulásra, készséggel alapít rovatot a tehetségesek és egy egy témát mélyebben kiaknázók számára. Minden cikket lektoráltatja, és az építő és segítőkész kritikával mintegy motorja a kutatások továbbfolytatásának. Ezt a szellemet a Társaságok a Lap anyagi támogatásával is honorálják, ami fontos a hirdetésekkel szerzett jövedelem mellett a Lap fenmaradásához. A Hypertonia és Nephrologia folyóirat így segíti behozni azt az időbeli lemaradást, ami a névadó szakmák igazi kibontakozását hátráltatta, és ami a jelenleg dolgozó orvosgenerációk számára remélhetőleg ismeretlen, vagy legalábbis csak történelmi emlék.